

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Å stängsel belöpande ersättning enligt vägrättskontrakt: skattepliktig inkomst?

L. hade under 1955 från vägförvaltningen i länet uppburit ett belopp av 1.563 kr, som utgjorde å stängsel belöpande ersättning enligt vägrättskontrakt. Vid dödsboets taxering år 1956 upptog PN beloppet i fråga som skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet. — KR undanröjde dock beskattningen, enär beloppet icke kunde anses utgöra skattepliktig intäkt. — TI överklagade hos RR som emellertid inte fann skäl att göra ändring i KR:s utslag. RR konstaterade, att enligt punkt 5 anvisningarna till 21 § KL engångsersättning vid upplåtelse av nyttjanderätt för obegränsad tid icke är att räkna såsom intäkt av jordbruksfastighet. Såvitt handlingarna utvisade förelåg icke skäl att betrakta det i målet avsedda å stängsel belöpande ersättningsbeloppet såsom annat än sådan engångsersättning som nyss sagts, så mycket mindre som utgifter för uppförande av de nya stängsel, som vid ersättningens beräkning funnits påkallade av vägomläggningen, icke kunde anses såsom avdragsgilla omkostnader för fastighetens drift. (RR:s utslag den 10/10 1962.)

Kostnad för skyddsräck å tak

Ägare av hyresfastighet förvägrades av PN ett med 1.717 kr yrkat avdrag för

kostnader för skyddsräck å tak. PN hade ansett att kostnaderna med hänsyn till i målet föreliggande omständigheter icke vore att hänföra till i beskattningshänseende avdragsgilla reparationskostnader samt att skäl ej heller i övrigt förebragts för medgivande av det yrkade avdraget. Den skattskyldige hade nämligen bl a åberopat, att takräcket tillkommit endast för att uppfylla efter husets uppförande tillkomna föreskrifter i byggnadsstadgan till skydd vid arbeten å taket samt att anordningarna icke medfört förhöjning av fastighetens värde. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/10 1962.)

Anm.: Jämför RÅ 1947 not. 1550 (avdrag medgavs icke för tillbyggnad av brandtrappa i en fabrik efter föreläggande av brandstyrelsen), 1946 not. 107 (avdrag medgavs för isolering av brandgavel), 1954 not. 728 (avdrag medgavs för av provinsialläkaren ålagd förlängning av fabriks avloppsledning) samt 1955 not. 1356 (avdrag medgavs ej för brunnsboring som föranletts av att provinsialläkare förbjudit bolag att till eget vattentorn taga vatten i en å). Se även RÅ 1956 not. 884 (avdrag för skyddsräck vägrat) och not. 1469 (avdrag medgivet för skyddsrum).

Villaschablonen å aktiebolags direktörsbostad

Ett rörelsedrivande aktiebolag ägde en

villafastighet, som bolaget mot en årlig hyra av 3.600 kr upplåtit som bostad åt sin verkställande direktör, tillika huvudaktieägare i bolaget. I sin deklaration vid 1957 års taxering redovisade bolaget å fastighetsbilaga för fastigheten underskott med 4.583 kr, motsvarande skillnaden mellan hyran å ena samt omkostnader å 7.887 kr och värdeminskning å 296 kr å andra sidan. Å rörelsebilagan återförde bolaget till beskattning 4.287 kr som motsvarade skillnaden mellan hyran och omkostnaderna enär dessa poster hänförde sig till fastigheten. — PN beräknade med tillämpning av schablonmetoden fastighetens nettointäkt till 746 kr. Som skäl anfördes att fastigheten inte använts i rörelsen. Vid beräkning av rörelseinkomsten medgavs avdrag för ett beräknat hyresvärde, som beskattats hos direktören. — Hos KR yrkade bolaget att schablonmetoden inte skulle tillämpas beträffande fastigheten. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 9/10 1962.)

Anm.: Jämför RÅ 1958 not. 2016 (Skattenytt 1959 sid. 81). Se även Bylin i Skattenytt 1962 sid. 340 och 1963 sid. 40 samt SOU 1962: 42 sid. 82.

Yrkesmässig tomtförsäljning?

En person ägde en jordbruksfastighet, köpt 1940, från vilken han sålt två tomter, som avstyckats 1952 och 1957, varjämte för en del av fastigheten upprättats en icke fastställd byggnadsplan. Fråga uppkom om försäljning av ett område om 350.000 kvm. som till $\frac{1}{3}$ belöpte å ifrågavarande fastighet men som icke var beläget i anslutning till de delar av fastigheten från vilka tomter avstyckats eller skulle avstyckas. I mål om förhandsbesked yttrade RR: Av handlingarna i målet framgår att X under ett vart av åren

1951 och 1955 sålt ett jordområde avstyckat år 1952 respektive år 1957 från fastigheten, att för del av nämnda fastighet byggnadsplan, omfattande 32 tomter, upprättats men ej faststälts samt att någon försäljning av tomter hittills ej skett från den del av fastigheten, som omfattas av byggnadsplanen. Nu angivna förhållanden kunna ej medföra att X skall anses driva yrkesmässig jordstyckningsrörelse. Om den nu tilltänkta försäljningen kommer till stånd, får emellertid med hänsyn till omständigheterna anses att X därigenom påbörjat sådan rörelse, oaktat det till försäljning avsedda området av fastigheten ej är beläget i anslutning till den del av fastigheten som omfattas av byggnadsplanen. (RR:s utslag den 16/10 1962.)

Fastighets värde vid beräkning av pensionsstiftelses kapital

Ett aktiebolag yrkade vid 1954 års taxering avdrag för avsättning till bolagets fria pensionsstiftelse med 37.000 kr. Bolaget uppgav, att kapitalvärdet av gjorda pensionsutfästelser utgjorde 112.052 kr och att stiftelsens kapital före avsättningen uppgått till 55.684 kr, därvid stiftelsens fastighet upptagits till *taxeringsvärdet* 230.000 kr. TN och PN vägrade men KR medgav det yrkade avdraget.

Hos RR yrkade TI, att bolaget måtte medgivas avdrag för avsättningen med endast 368 kr eller skillnaden mellan beloppet 112.052 kr och stiftelsens kapital före avsättningen, vilket kapital borde beräknas till 111.684 kr, därvid fastigheten borde upptagas till sitt *bokförda* värde 286.000 kr. Bolaget invände bl a, att upprättad statistik över försäljningar av hyreshus mellan de senaste allmänna fastighetstaxeringarna visade, att försäljnings-

priserna huvudsakligen varierat i omedelbar närhet av taxeringsvärdet. — RR biföll TI:s talan, enär icke förebragts tillräcklig anledning till antagande att stiftelsens fastighet vid beskattningsårets utgång haft lägre värde än det i stiftelsens balansräkning upptagna eller 286.000 kr, och stiftelsens förmögenhet före avsättningen enligt stiftelsens balansräkning uppgått till 111.684 kr. (RR:s utslag den 3/10 1962.)

Ersättning för förlust i rörelse på grund av sprängningsarbeten

Besvär av snickaren O. angående inkomsttaxering år 1959. — O. deklarerade bl. a. nettointäkt av en av honom bedriven minkfarm till 573 kr. Han upplyste därjämte, att han på grund av sprängningsarbeten som utförts av vattenfallsstyrelsen lidit stora förluster i rörelsen och tvingats upphöra med densamma under 1958. Vattenfallsstyrelsen hade under 1958 utbetalat 45.000 kr till O. i ersättning för hans förluster. — PN upp tog nettointäkten av rörelsen till 29.351 kr, varvid även ersättningen å 45.000 kr medräknats bland intäkterna. — Med anledning av O:s besvär häröver förklarade KR beloppet 45.000 kr i sin helhet utgöra för O. skattepliktig inkomst. — RR: utan bifall. (RR:s utslag den 29/5 1962.)

Köpeskilling eller lön?

En jordbruksarbetare B. hade år 1953 av sina föräldrar köpt tre fastigheter m. m. för en köpeskilling av 42.000 kr. Köpeskillingen skulle erläggas så att köparen skulle tillgodoräknas ersättning för arbete åt säljarna under de senaste tio åren med 20.000 kr och utfärda skuldebrev å 22.000 kr. Det upplystes, att fas-

tigheterna enligt tidigare köpebrev år 1945 av föräldrarna överlåtits till B. mot köpeskilling som skulle erläggas genom revers. — TI, som ansåg ett beloppet 20.000 kr i 1953 års köpehandlingar utgjort för B. skattepliktig inkomst av tjänst, yrkade hos PN att B. skulle eftertaxeras härför för år 1954. — Med hänvisning till 1945 års försäljning förklarade PN att laga förutsättningar för eftertaxering i enlighet med TI:s yrkande saknades, varför PN ogillade yrkandet. — KR ej ändring, men med motivering att B. med hänsyn till vad i målet förekommit icke på grund av förenämnda år 1953 dagtecknade handlingar kunde antagas hava haft skattepliktig intäkt. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 16/10 1962.)

Resor till och från arbetsplatsen

Fabriksarbetaren K., som var anställd vid Domnarvets järnverk i Borlänge men bodde c:a 3 mil därifrån i St. Skedvi, erhöll av RR i likhet med PN vid 1955 års taxering avdrag endast för kostnaden för 40 bussresor till och från arbetsplatsen med 172 kr. Då han tagit anställning å annan ort än den där han var bosatt kunde han alltså ej få avdrag för fördyrat kosthåll och rumshyra i Borlänge, vilket avdrag TN medgivit. (RR:s utslag den 3/10 1962.)

Fördyrade levnadskostnader (matsäckläggning)

Linjeförmannen B., som var anställd vid Umeå stads elverk och erhållit matpengar med 860 kr, beskattades vid 1955 års taxering av PN för beloppet, enär kostnad eller merkostnad för matsäckläggning icke var avdragsgill. Hos KR framhöll B., att merkostnaden för mat-

säck översteg matpengarna. Han hade arbetat på platser belägna 8—12 km från Umeå. Han arbetade å sådan tid att han inte kunde äta på näringsställen utan måste köpa mat i affärer. Matutgifterna blev därför avsevärt större än om måltiderna kunnat intagas i hemmet. — KR: ej ändring. — RR: ej utredning. (RR:s utslag den 3/10 1962.)

Skattskyldighet för missionärer vid semestervistelse i Sverige

Besvär av TI angående missionären J:s och dennes hustrus inkomsttaxering år 1958. — Makarna J. var anställda i Missionssällskapet Helgelseförbundet som missionärer och verkade såsom sådana i Japan. Mannen J. hade rest dit den 13/2 1948 och hustrun den 17/9 1949. Enligt avtal med förbundet hade de efter 5—7 års verksamhet på missionsfältet rätt till 1½ års semester i Sverige. För att åtnjuta sådan semester hade makarna kommit till Sverige omkring den 15/5 1956 och återvänt till Japan den 16/11 1957. Under vistelsen i Sverige hade makarna haft kvar sin fasta bostad i missionsstationen Kuroiso i Japan. Under Sverige-vistelsen hade makarna från förbundet uppburit semesterersättningar samt ersättningar till barnen m. m. — Vid 1958 års taxering hade PN med hänsyn till tiden för makarna J:s vistelse här i riket — cirka 18 månader — ansett dem som härstädes bosatta och följaktligen även som skattskyldiga för de under 1957 från förbundet uppburna beloppen. — Makarna J. klagade hos KR, som biföll deras yrkande om taxeringarnas undanröjande. KR konstaterade bl. a., att makarna J. under sin vistelse här i riket icke utövat annan verksamhet än att de på skilda orter hållit föredrag om sin verksamhet på missions-

fältet — hustrun dock endast i enstaka fall — samt att de under denna sin vistelse icke uppburit annan inkomst än semesterersättning, härrörande från deras verksamhet i Japan. I målet var vidare upplyst, att makarna J. under sin vistelse i Sverige bibehållit sin familjebostad i Japan. KR yttrade, att makarna på grund härav och då deras vistelse i riket redan från början varit tidsbestämd icke kunde, oavsett tidslängden, under år 1957 anses hava stadigvarande vistats här i riket. Makarna J. kunde förty icke anses skattskyldiga för uppburna semesterersättningar.

På talan av TI ändrade emellertid RR KR:s utslag med följande motivering: Av punkten 1 anvisningarna till 53 § KL framgår, att en utomlands bosatt utlänning, som under längre tid vistas i Sverige, skall i beskattningshänseende behandlas som om han då vore här bosatt. Samma regel måste utan uttryckligt stadgande därom anses gälla utomlands bosatta svenska medborgare, som under längre tid vistas härstädes. Visserligen uttalas i samma punkt vidare bland annat, att en missionär, som för sin verksamhet uppehåller sig och har fast bostad i utrikes ort, i allmänhet icke bör anses som här i riket bosatt, men det sålunda sagda avser uppenbarligen endast frågan om skattskyldigheten för den tid under vilken missionären kan anses stadigvarande vistas utomlands. På grund härav, och då makarna J:s nu ifrågavarande vistelse i Sverige måste anses hava varit långvarig, prövar RR lagligt att, med ändring av KR:s utslag, fastställa PN:s beskattningsåtgärder. (RR:s utslag den 18/9 1962; en ledamot ville ej ändra KR:s utslag.)

Anm.: Annan utgång blev det i RR:s utslag den 11/12 1956 i ett mål angående förhandsbesked, se RN:s meddelande 1957

nr 7: 9. Där ansågs en i Afrika bosatt och verksam svensk affärsman icke skattskyldig här i riket, om hans vistelse här icke översteg 12 månader. Vistelsen avsåg rekreation föranledd av hans hälsotillstånd.

Sjömansskatt

En person, som hade att erlagga sjömansskatt för sin tjänsteinkomst, ansågs ej skyldig att låta i första hand avräkna underskott å fastighet från hustruns inkomst före honom tillkommande övriga allmänna avdrag. Han ansågs följaktligen berättigad erhålla jämkning av sin till sjömansskatt beskattningsbara inkomst med belopp motsvarande underskottet å fastigheten. (RR:s utslag den 17/10 1962.)

Underlåten underrättelse om resultatet av taxeringsrevision

Ett aktiebolag som av PN inkomst-taxerats år 1956 för högre belopp än bolaget uppgivit i deklarationen, klagade häröver hos KR och yrkade, att PN:s beslut måtte undanröjas såsom icke i författningsenlig ordning tillkommet samt att taxeringarna måtte bestämmas i enlighet med deklarationen. Till grund för sin talan anförde bolaget, att underrättelse om resultatet av verkställd taxeringsrevision icke tillställts bolaget samt att TI:s yttrande i anledning av taxeringsrevisionen icke heller delgivits bolaget. — KR: ej ändring. — RR fastställde KR:s utslag. Enligt RR kunde den omständigheten, att bolaget icke, såsom ske bort, före meddelandet av PN:s beslut erhållit underrättelse om resultatet av taxeringsrevisionen, icke medföra, att nämndens beslut skolat undanröjas. Skyldighet hade icke heller förelegat att före beslutet giva bolaget del av TI:s yttrande. Vidare framhöll RR, att bolaget, trots att till-

fälle därtill beretts icke framställt erinran i sak mot de av PN åsatta taxeringarna. (RR:s utslag den 16/10 1962.)

Bevisbördan vid eftertaxering

KR hade undanröjt en eftertaxering som för år 1952 åsatts ett aktiebolag till den del eftertaxeringen avsåg två belopp å 9.490 kr och 20.000 kr, avseende likvider för sålda bilar.

I sitt utslag hade KR uttalat, att det av utredningen i målet finge anses framgå, att beloppen icke i bolagets räkenskaper bokförts på sådant sätt att de — såsom bort ske — påverkat rörelsens resultat. Omständigheterna i målet finge emellertid enligt KR anses giva stöd för bolagets påstående att beloppen förskingrats, varför bolaget ägde njuta avdrag för desamma.

I anledning av TI:s häröver anförda besvär anförde RR, att i målet vore utrett, att ifrågakomma två belopp influtit till bolaget utan att vederbörliga noteringar därom skett i bolagets böcker, med påföljd att beloppen icke blivit beskattade vid ordinarie taxeringen. Vad från bolagets sida andragits i målet kunde — i belysning av vad som vore känt om förhållandena inom bolaget vid ifrågavarande tid, särskilt att åtskilliga andra likvider undandragits bokföring på uttrycklig order av bolagsledningen — icke grunda antagande att beloppen frånhänts bolaget under sådana omständigheter att för den skull bolaget ägt njuta avdrag vid taxeringen. RR fastställde därför eftertaxeringen. (RR:s utslag den 9/10 1962.)

Arbetsgivares ansvar för arbetstagares skatt

1. Kamrer J. hade av ett bolag anställts med skyldighet bl. a. att verkställa avdrag

för och inbetala de anställdas skatter, inklusive sina egna. Då J. trots detta underlåtit att verkställa skatteavdrag för sig själv, ansågs bolaget jämte J. ansvarigt för J:s skatt. Bolagets invändning, att bolaget icke haft anledning misstänka att J. skulle underlåta att verkställa skatteavdrag å sin lön hjälpte inte. (RR:s utslag den 30/8 1962.)

2. Fastighetsägaren G. hade anlitat en person O. för brunnsgrävning. O. skulle hålla material och O:s svärfader hade med slagruta pekat ut var vattnet fanns samt angivit vad kostnaderna för grävning, brunnsringar och pump skulle uppgå till. — Lokala skattemyndigheten ansåg, att G. i egenskap av arbetsgivare åt O. varit skyldig verkställa löneavdrag för O. samt att G. därför vore jämte O. ansvarig för denne påfördd kvarstående skatt. — Hos länsstyrelsen yrkade G. befrielse från den ålagda ansvarigheten och åberopade att hon satt ifrågavarande arbete på entreprenad och att O. i egenskap av egen företagare anskaffat all material för arbetet. — Länsstyrelsen och KR: ej ändring. — RR befriade G. från betalningsskyldigheten, enär hon på grund av i målet föreliggande omständigheter finge anses ha haft skälig anledning för sin underlåtenhet att verkställa skatteavdrag. (RR:s utslag den 30/8 1962.)

3. En verkmästare J. S., som var anställd hos fabrikören B. S. sedan juli 1957, påfördes på grund av 1957 års taxering kvarstående skatt. Fotokopior av J. S:s avlöningskuvert för tiden januari—april 1958 utvisade att skatteavdrag för preliminär skatt verkstälts men att avdrag för kvarstående skatt icke angivits. Däremot framgick att en hos B. S. an-

ställd kontorist å avlöningskuverten tecknat särskilda kvitton att för kvarstående skatt innehållits visst belopp. Sedan vissa oegentligheter från kontoristens sida gentemot företaget uppdagats, hade emellertid framkommit, att kontoristen innehållit den kvarstående skatten men att han icke låtit beloppet ingå i avlöningsbokföringen. — Med hänsyn till kontoristens förfarande hade B. S. icke ansett sig ansvarig för den ifrågavarande kvarstående skatten.

Lokala skattemyndigheten fann B. S. ansvarig för innehållet belopp. — Länsstyrelsen: ej ändring. — KR lämnade B. S:s besvär häröver utan bifall och yttrade: Enligt 40 § 3 st. uppbördsförordningen får skyldighet anses åligga arbetsgivare att genom att taga del av arbetstagares debetsedel å slutlig skatt undersöka huruvida denne har att erlagga kvarstående skatt. Därest arbetstagaren icke uppvisar debetsedel å slutlig skatt eller i nämnda författningsrum angivet intyg av lokal skattemyndighet, skall avdrag för gäldande av kvarstående skatt verkställas med 25 % av lönebeloppet vid varje avlöningstillfälle. B. S. har förty — oavsett huruvida J. S. haft för avsikt att undanhålla B. S. vetskap på den J. S. påförda kvarstående skatten — såvitt handlingarna i målet utmärka varit skyldig verkställa skatteavdrag för ifrågavarande kvarstående skatt å de till J. S. under januari—april månader 1958 utgivna lönebeloppen med sammanlagt åtminstone det belopp, för vilket B. S. gjorts ansvarig i målet. Den omständigheten, att B. S. må ha blivit vilseledd av kontoristen, kan icke anses utgöra giltigt skäl för underlåtenhet att i vederbörlig ordning verkställa skatteavdrag. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 30/8 1962.)